

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Συνοπτική Περιγραφή και Προτεινόμενες Δραστηριότητες

Φλώρινα
2024

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

Περιεχόμενα

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ "Σύγχρονα ζητήματα στην ψυχολογική έρευνα"	2
ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ "Ποσοτική έρευνα στην ψυχολογία: Έρευνα Πεδίου και Λογισμικό Ανάλυσης Δεδομένων"	5
ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ "Ποιοτική έρευνα στην ψυχολογία: Έρευνα Πεδίου και Λογισμικό Ανάλυσης Δεδομένων"	9

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ "Σύγχρονα ζητήματα στην ψυχολογική έρευνα"

Περίγραμμα

1. Εισαγωγή στο σχεδιασμό της έρευνας (8 ώρες)

Θεματικές:

- Επισκόπηση των διαφόρων ερευνητικών μεθοδολογιών στην ψυχολογία (ποσοτικές, ποιοτικές και μικτές μέθοδοι)
- Σημασία του συστηματικού σχεδιασμού στην έρευνα
- Δεοντολογικά ζητήματα στην ψυχολογική έρευνα (π.χ. συγκατάθεση μετά από ενημέρωση, εμπιστευτικότητα)

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Άσκηση σχεδιασμού έρευνας: Οι διδακτορικοί/ες φοιτητές/τριες θα παρουσιάσουν το ερευνητικό ερώτημα της έρευνάς τους και θα τους ζητηθεί να περιγράψουν τον ερευνητικό σχεδιασμό, συμπεριλαμβανομένης της μεθοδολογίας, της δειγματοληψίας και των δεοντολογικών ζητημάτων που προέκυψαν. Θα παρουσιάσουν τον σχεδιασμό τους και θα λάβουν ανατροφοδότηση από τους συναδέλφους τους.

2. Θέματα φύλου στην έρευνα (8 ώρες)

Θεματικές:

- Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι προκαταλήψεις λόγω φύλου επηρεάζουν το σχεδιασμό και την ερμηνεία της έρευνας
- Στρατηγικές για τον μετριασμό των προκαταλήψεων λόγω φύλου στην έρευνα
- Ενσωμάτωση προσεγγίσεων με ευαισθησία ως προς το φύλο στον ερευνητικό σχεδιασμό (π.χ. ποικιλομορφία των συμμετεχόντων)

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Εργαστήριο αναγνώρισης μεροληψίας: Οι διδακτορικοί φοιτητές θα επανεξετάσουν την έρευνά τους και των συναδέλφων τους και θα εντοπίσουν πιθανές μεροληπτικές στάσεις λόγω φύλου στις μεθοδολογίες, τη δειγματοληψία ή την ερμηνεία των δεδομένων. Θα προτείνουν βελτιώσεις για να γίνει η έρευνα πιο συμπεριληπτική ως προς το φύλο.

3. Συστηματική επισκόπηση της βιβλιογραφίας (8 ώρες)

Θεματικές:

- Βασικές αρχές για τη διεξαγωγή συστηματικής βιβλιογραφικής επισκόπησης

- Τεχνικές αναζήτησης, αξιολόγησης και σύνθεσης της ερευνητικής βιβλιογραφίας
- Χρήση λογισμικού διαχείρισης αναφορών (π.χ. Zotero, EndNote)

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Χαρτογράφηση βιβλιογραφίας: Κάθε διδακτορικός/η φοιτητής/τρια θα επιλέξει ένα θέμα σχετικό με τη δική του/της έρευνα και θα δημιουργήσει ένα συστηματικό περίγραμμα της βιβλιογραφικής επισκόπησης. Θα πρέπει να εντοπίσουν τις βασικές μελέτες, τα θέματα και τα κενά στη βιβλιογραφία.

4. Πόροι του Πανεπιστημίου για την έρευνα (6 ώρες)

Θεματικές:

- Επισκόπηση των διαθέσιμων πανεπιστημιακών πόρων (π.χ. βάσεις δεδομένων βιβλιοθήκης, λογισμικό, αρχεία)
- Πρόσβαση σε πανεπιστημιακές βάσεις δεδομένων
- Πληροφορίες για ερευνητικές επιχορηγήσεις και ευκαιρίες χρηματοδότησης

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Εξερεύνηση βάσεων δεδομένων: Οι φοιτητές θα καθοδηγηθούν στη χρήση των ψηφιακών πηγών του πανεπιστημίου, όπως το PsycINFO και το PubMed. Θα χρησιμοποιήσουν αυτές τις βάσεις δεδομένων για να διεξάγουν τη συστηματική βιβλιογραφική επισκόπηση (βλ. παραπάνω δραστηριότητα) και θα συζητήσουν πώς οι πόροι αυτοί θα βοηθήσουν στην ερευνητική τους διαδικασία.

5. Σχεδιασμός ψηφιοποιημένων ψυχολογικών ασκήσεων και δοκιμασιών (9 ώρες)

Θεματικές:

- Αρχές σχεδιασμού ψηφιακών ψυχολογικών δοκιμασιών
- Εισαγωγή σε εργαλεία και λογισμικό για ψηφιοποιημένες δοκιμασίες (π.χ. E-Prime, Qualtrics, PsyToolkit)
- Δεοντολογικά ζητήματα στις ψηφιοποιημένες δοκιμασίες

Δραστηριότητα:

Σχεδιασμός ψηφιακών δοκιμασιών: Οι διδακτορικοί/ες φοιτητές/τριες θα σχεδιάσουν ένα ψυχολογικό έργο (π.χ. ένα γνωστικό ή συμπεριφορικό έργο) σχετικό με την έρευνά

τους χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία όπως το PsyToolkit. Θα παρουσιάσουν την ψηφιακή τους εργασία, εξηγώντας τον σκοπό της και τον τρόπο συλλογής δεδομένων.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ "Ποσοτική έρευνα στην ψυχολογία: Έρευνα Πεδίου και Λογισμικό Ανάλυσης Δεδομένων"

Περίγραμμα

1. Εισαγωγή στην έρευνα πεδίου (3 ώρες)

Θεματικές:

- Εισαγωγή στην έρευνα πεδίου στην ψυχολογία
- Επισκόπηση των ποσοτικών ερευνητικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στον χώρο (έρευνες, πειράματα, μελέτες παρατήρησης)
- Σύγκριση με εργαστηριακή έρευνα
- Βασικές προκλήσεις και πλεονεκτήματα της έρευνας πεδίου

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Ομαδική συζήτηση: Κάθε ομάδα παρουσιάζει μία πρόκληση και ένα όφελος από τη διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας πεδίου.

2. Σχεδιασμός και υλοποίηση ποσοτικών ερευνών (6 ώρες)

Θεματικές:

- Ανάπτυξη ερευνητικών ερωτημάτων και υποθέσεων για μελέτες πεδίου
- Επιλογή των κατάλληλων ποσοτικών ερευνητικών σχεδιασμών (π.χ. διασταυρούμενος, διαχρονικός, πειραματικός)
- Λειτουργικοποίηση των μεταβλητών
- Μέθοδοι δειγματοληψίας και προβληματισμοί στην έρευνα πεδίου
- Πιλοτικές δοκιμές στην έρευνα πεδίου

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Ανάλυση μελέτης περίπτωσης: Σχεδιασμός μιας ποσοτικής ερευνητικής μελέτης σε μικρές ομάδες, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των μεταβλητών, του πληθυσμού και των μεθόδων.

Παρουσίαση πιλοτικής μελέτης για ανατροφοδότηση από ομότιμους.

3. Τεχνικές στατιστικής ανάλυσης για ποσοτικά δεδομένα (6 ώρες)

Θεματικές:

- Περιγραφικά στατιστικά: Τάση, διασπορά και κατανομές συχνοτήτων
- Επαγωγική στατιστική: t-tests, ANOVA, συσχέτιση, παλινδρόμηση
- Κοινές στατιστικές υποθέσεις (π.χ. κανονικότητα, ομοσκεδαστικότητα)
- Αντιμέτωπιση ελλিপών δεδομένων και ακραίων τιμών

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Υπολογισμός βασικών στατιστικών δοκιμών (t-test, συσχέτιση) χρησιμοποιώντας ένα μικρό σύνολο δεδομένων.

Εργαστηριακές ασκήσεις: SPSS (παρεχόμενο σύνολο δεδομένων).

4. Εισαγωγή στο λογισμικό ανάλυσης δεδομένων (SPSS, JASP, R, AMOS, EQS) (6 ώρες)

Θεματικές:

- Επισκόπηση του στατιστικού λογισμικού (SPSS, JASP, R, AMOS, EQS)
- Εισαγωγή στο SPSS: Εισαγωγή συνόλων δεδομένων, εκτέλεση περιγραφικών στατιστικών
- Εισαγωγή στο JASP: Απλή ανάλυση και δημιουργία αναφορών
- Εισαγωγή στην R: Βασική κωδικοποίηση και εκτέλεση αναλύσεων
- AMOS και EQS για μοντελοποίηση διαρθρωτικών εξισώσεων (SEM)

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Εργαστηριακές ασκήσεις: JASP για βασική στατιστική ανάλυση (περιγραφική στατιστική, t-tests, συσχετίσεις)

Εισαγωγή στο σενάριο R: Γράψτε βασικό κώδικα για την εκτέλεση ανάλυσης παλινδρόμησης σε ένα σύνολο δεδομένων.

5. Εφαρμογή εργαλείων λογισμικού για στατιστική ανάλυση (6 ώρες)

Θεματικές:

- Προχωρημένες στατιστικές δοκιμές (ανάλυση παραγόντων, MANOVA, παλινδρόμηση)
- Χρήση λογισμικού για την ανάλυση ποσοτικών δεδομένων πεδίου
- Αντιμετώπιση σύνθετων συνόλων δεδομένων (π.χ. μεγάλα δείγματα, διαχρονικά δεδομένα)

Δραστηριότητα:

Εργαστηριακές ασκήσεις: Χρήση λογισμικού (SPSS ή JASP) για την ανάλυση ενός συνόλου δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της εκτέλεσης πολλαπλής παλινδρόμησης και ανάλυσης παραγόντων.

Ομαδική άσκηση: SPSS, JASP και R.

6. Δεοντολογικά ζητήματα στην έρευνα πεδίου (3 ώρες)

Θεματικές:

- Δεοντολογικές αρχές στην έρευνα πεδίου (συγκατάθεση μετά από ενημέρωση, εμπιστευτικότητα, δικαιώματα των συμμετεχόντων)

- Δεοντολογικές προκλήσεις ειδικά για την έρευνα πεδίου (π.χ. ευάλωτοι πληθυσμοί, εξαπάτηση)
- Δεοντολογικός χειρισμός δεδομένων (αποθήκευση, κοινή χρήση, διαφάνεια)
- Ο ρόλος της ΕΗΔΕ ΠΔΜ (Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας Έρευνας)

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Μελέτη περίπτωσης: Αναλύστε μια αμφιλεγόμενη περίπτωση έρευνας πεδίου και προσδιορίστε τα ηθικά ζητήματα.

Δημιουργήστε ένα έντυπο συγκατάθεσης μετά από ενημέρωση για μια υποθετική μελέτη πεδίου.

7. Οπτικοποίηση δεδομένων (3 ώρες)

Θεματικές:

- Σημασία της οπτικοποίησης δεδομένων στην παρουσίαση των ευρημάτων μιας έρευνας
- Συνήθεις τύποι γραφικών παραστάσεων και διαγραμμάτων για ποσοτικά δεδομένα (ραβδογράμματα, ιστογράμματα, διαγράμματα διασποράς)
- Εισαγωγή στα εργαλεία οπτικοποίησης δεδομένων (π.χ. ggplot2 στο R, Tableau, οπτικοποιήσεις SPSS)
- Βέλτιστες πρακτικές για τη δημιουργία σαφών και εντυπωσιακών οπτικοποιήσεων

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Εργαστηριακές ασκήσεις: ggplot2 στην R.

Ομαδική συζήτηση: Εντοπισμός αποτελεσματικής και αναποτελεσματικής παρουσίασης δεδομένων.

8. Συγγραφή και παρουσίαση αποτελεσμάτων ποσοτικής έρευνας (3 ώρες)

Θεματικές:

- Διάρθρωση παρουσιάσεων ποσοτικής έρευνας
- Στυλ APA για την παρουσίαση στατιστικών αποτελεσμάτων
- Βέλτιστες πρακτικές για την παρουσίαση ευρημάτων σε προφορικές παρουσιάσεις
- Χρήση οπτικών βοηθημάτων στις παρουσιάσεις (διαγράμματα, πίνακες, σχήματα)

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Αξιολόγηση των παρουσιάσεων από ομοτίμους: Παροχή ανατροφοδότησης σχετικά με τη σαφήνεια, τη δομή και την παρουσίαση των δεδομένων.

Εξάσκηση στις προφορικές παρουσιάσεις: Οι φοιτητές παρουσιάζουν τα ευρήματα της έρευνάς τους χρησιμοποιώντας οπτικά βοηθήματα.

9. Σύνοψη σεμιναρίου και τελικές παρουσιάσεις (3 ώρες)

Θεματικές:

- Επισκόπηση των βασικών θεμάτων του σεμιναρίου
- Ενσωμάτωση ποσοτικών μεθόδων με τις προκλήσεις της έρευνας πεδίου
- Ανοιχτή συζήτηση: Τρέχουσες τάσεις στην ποσοτική έρευνα πεδίου

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

*Τελικές παρουσιάσεις: Οι φοιτητές παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους (πραγματικά ή υποθετικά) χρησιμοποιώντας το λογισμικό της επιλογής τους.
Ομαδική συνεδρία ανατροφοδότησης.*

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ "Ποιοτική έρευνα στην ψυχολογία: Έρευνα Πεδίου και Λογισμικό Ανάλυσης Δεδομένων"

Περίγραμμα

1. Εισαγωγή στην έρευνα πεδίου στην ποιοτική ψυχολογία (3 ώρες)

Θεματικές:

- Εισαγωγή στις μεθόδους ποιοτικής έρευνας.
- Μεθοδολογίες έρευνας πεδίου: συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, θεωρία θεμελίωσης κ.ά.
- Νατουραλιστικά περιβάλλοντα στην ψυχολογία: προκλήσεις και οφέλη.

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Συζήτηση στην τάξη: Οι διδακτορικοί/ες φοιτητές/τριες μοιράζονται εμπειρίες με ποιοτικά δεδομένα ή έρευνες που έχουν διαβάσει. Ως ομάδα, αναλύετε αυτές τις μελέτες από την άποψη της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε, προσδιορίζοντας το είδος της έρευνας πεδίου και τα νατουραλιστικά περιβάλλοντα που εμπλέκονται.

2. Διεξαγωγή συνεντεύξεων, ομάδων εστίασης και παρατηρήσεων (6 ώρες)

Θεματικές:

- Πώς να διεξάγετε αποτελεσματικές συνεντεύξεις (ημιδομημένες, μη δομημένες).
- Ομάδες εστίασης: δυναμική, τεχνικές συντονισμού και προκλήσεις.
- Τεχνικές παρατήρησης: συμμετοχική έναντι μη συμμετοχικής παρατήρησης.

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Ομαδική άσκηση: Σχεδιάστε μια ποιοτική έρευνα για ένα θέμα της επιλογής σας, μαζί με τα εργαλεία συλλογής δεδομένων (π.χ., διερεύνηση των στάσεων απέναντι στην ψυχική υγεία των φοιτητών).

Εργασία πεδίου: Πραγματοποιήστε μια εικονική συνέντευξη με έναν συνομήλικο και μεταγράψτε τα δεδομένα.

3. Δεοντολογικά ζητήματα στην ποιοτική έρευνα πεδίου (3 ώρες)

Θεματικές:

- Κατευθυντήριες γραμμές APA για την ηθική έρευνα στην ψυχολογία.
- Συναίνεση μετά από ενημέρωση στην ποιοτική έρευνα.
- Εμπιστευτικότητα, ασφάλεια δεδομένων και η δεοντολογική αντιμετώπιση ευαίσθητων θεμάτων.

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Μελέτη περίπτωσης: Οι φοιτητέ/τριες αναλύουν ηθικά διλήμματα σε μελέτες περιπτώσεων ποιοτικής έρευνας. Θα συζητήσουν στρατηγικές για τον χειρισμό αυτών των διλημάτων.

4. Εισαγωγή στην ποιοτική ανάλυση δεδομένων: (6 ώρες): Κωδικοποίηση και θεματική/ανάλυση περιεχομένου (6 ώρες)

Θεματικές:

- Επισκόπηση των τεχνικών κωδικοποίησης: ανοικτή κωδικοποίηση, αξονική κωδικοποίηση, επιλεκτική κωδικοποίηση.
- Πώς να αναπτύξετε θέματα και κατηγορίες από ποιοτικά δεδομένα.
- Διαφορές μεταξύ ανάλυσης περιεχομένου και θεματικής ανάλυσης.

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Άσκηση κωδικοποίησης: Οι διδακτορικοί/ες φοιτητές/τριες θα λάβουν μια σειρά από πρακτικά ποιοτικών συνεντεύξεων και θα εξασκηθούν στην κωδικοποίηση των δεδομένων με τη χρήση ανοικτής κωδικοποίησης.

5. Εισαγωγή στο λογισμικό ποιοτικής ανάλυσης δεδομένων: NVivo/Atlas.ti κ.ά (6 ώρες)

Θεματικές:

- Επισκόπηση του λογισμικού ποιοτικής ανάλυσης δεδομένων: NVivo/Atlas.ti κ.ά.
- Πώς να εισάγετε, να οργανώνετε και να κωδικοποιείτε ποιοτικά δεδομένα στο NVivo/Atlas.ti κ.ά.
- Πώς να εφαρμόζετε ερωτήματα και να δημιουργείτε αναφορές στο NVivo/Atlas.ti.

Δραστηριότητα:

Πρακτική εξάσκηση: Εξάσκηση στην εισαγωγή δεδομένων, στην κωδικοποίηση και στη δημιουργία οπτικοποιήσεων.

6. Προηγμένη κωδικοποίηση και θεματική ανάλυση με χρήση λογισμικού (6 ώρες)

Θεματικές:

- Προηγμένες τεχνικές κωδικοποίησης και ανάλυσης δεδομένων με την χρήση λογισμικού.
- Δημιουργία και οπτικοποίηση θεματικών μοτίβων από δεδομένα.
- Χρήση σημειώσεων και σύνδεση δεδομένων σε λογισμικά.

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Εργαστήριο λογισμικού: Οι φοιτητές συνεχίζουν να εργάζονται σε ένα προεπιλεγμένο σύνολο δεδομένων, χρησιμοποιώντας προηγμένες τεχνικές κωδικοποίησης (π.χ. αξονική κωδικοποίηση, ιεραρχικοί κώδικες) στο NVivo/Atlas.ti.

7. Οπτικοποίηση δεδομένων για ποιοτική έρευνα (3 ώρες)

Θεματικές:

- Οπτικοποίηση ποιοτικών δεδομένων: βέλτιστες πρακτικές και εργαλεία.
- Δημιουργία σύννεφων λέξεων, γνωστικών χαρτών και διαγραμμάτων δικτύου.
- Παρουσίαση θεμάτων και σχέσεων οπτικά με τη χρήση του NVivo/Atlas.ti.

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Εργαστήριο λογισμικού: Οι φοιτητές συνεχίζουν να εργάζονται σε ένα προεπιλεγμένο σύνολο δεδομένων, οπτικοποιώντας τα ευρήματά τους με την χρήση του NVivo/Atlas.ti.

8. Παρουσίαση ευρημάτων ποιοτικής έρευνας (3 ώρες)

Θεματικές:

- Πώς να δομήσετε παρουσιάσεις και έγγραφα ποιοτικής έρευνας.
- Παρουσίαση θεμάτων, αποσπασμάτων και ανάλυσης δεδομένων με σαφήνεια και αποτελεσματικότητα.
- Συγγραφή τμημάτων συζήτησης και συμπερασμάτων σε ποιοτικές έρευνες.

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Εργασία συγγραφής: Οι φοιτητές/τριες ετοιμάζουν μια παρουσίαση με βάση τις ασκήσεις κωδικοποίησης και θεματικής ανάλυσης. Θα συμπεριλάβουν οπτικοποιήσεις δεδομένων και θα συζητήσουν τα ευρήματά τους.

9. Παρουσίαση ευρημάτων ποιοτικής έρευνας (3 ώρες)

Θεματικές:

- Αποτελεσματική επικοινωνία των ποιοτικών ευρημάτων.
- Δημιουργία παρουσιάσεων PowerPoint και χρήση οπτικοποιήσεων δεδομένων.
- Χειρισμός των ερωτήσεων του κοινού και υπεράσπιση της ερευνητικής μεθοδολογίας.

Προτεινόμενη δραστηριότητα:

Παρουσίαση: Κάθε φοιτητής/τρια θα παρουσιάσει τα ερευνητικά του ευρήματα από τις προηγούμενες δραστηριότητες στην τάξη και θα ακολουθήσουν ερωτήσεις. Η ανατροφοδότηση θα επικεντρωθεί στη σαφήνεια των ευρημάτων, στη χρήση οπτικοποιήσεων δεδομένων και στην υπεράσπιση της μεθοδολογίας.

